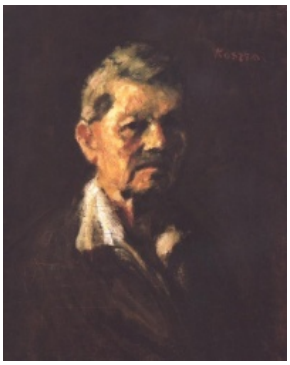

Székelyföld szülötte volt, de a szentesi táj szerelmese lett. "Csak itt érzem magam jól, és csak itt tud

Több mint három évtizeden át itt alkotott, az alföldi táj legnagyobb festője volt. Koszta Józsefre emlékezünk Tímár Ferenc segítségével születése évfordulóján.

159 éve, 1861. március 27-én született Brassóban Koszta József (1861–1949) festőművész, a Munkácsy-tradíciót folytató alföldi irányzat egyik legjelentősebb képviselője.

Székely család gyermeke, elemi és középiskoláit szülővárosában végezte. 1882/83-ban a bécsi akadémia vendéghallgatója-, majd 1885–88 között a budapesti Mintarajziskolában Greguss János, Lotz Károly és Székely Bertalan tanítványa volt. 1891-ben ösztöndíjjal a müncheni akadémiára került, hazatérése után Benczúr Mesteriskoláját látogatta. 1897-ben Hazatérő aratók c. paraszti témájú életképével elnyerte a
Műbarátok ösztöndíját, 1900-ban pedig a párizsi Salon Mention Honorable kitüntetését. Rövid ideig Nagybányán dolgozott, ahol Ferenczy Károly művészete hatott rá.

1906-ban elnyerte a Fraknói-díjat, amelyből két évet Rómában tölthetett. A Mezei munkások c. képére kapott Röck-díjból Párizsba, majd az Andrássy-díjból Belgiumba és Hollandiába látogatott.

Külföldi útjai után az 1910-es évektől az Alföldön telepedett le. Rövid ideig a Szolnoki Művésztelepen festett, majd kibérelte a szentesi festő Lakos János Pál Berekhát 25 alatti

műtermes tanyáját. A Singer és Wolfener kiadónak festett képei árából később saját tanyát és 15 hold földet vett a Várháton (Felsőret 37/A.). Három termékeny évtizeden át a szentesi határban gazdálkodott és alkotott - tanyavilág festőjeként vonult be a művészettörténetbe. Impresszionizmusa súlyos, festése pasztózus, az ecsetvonásai szenvedélyesek. Az erõs alföldi fényeket az árnyékok sötét színeivel erõsíteti fel. A bibliai jeleneteket is saját korának emberei közé helyezi az árnyékokkal tarkított alföldi napsütésbe - írták róla. Első önálló kiállítását 1917-ben az Ernst Múzeumban rendezte, amelyen a kritika és a közönség egybehangzóan a vezetõ mesterek közé emelte.

"Csak itt érzem magam jól, és csak itt tudok igazán dolgozni. Összes munkáim, amelyekkel feltûnést keltettem, mind mind a tanyai alkotásaim" - nyilatkozta ekkor, és később is Szentesről.

A zord, gyakran zsémbelődő Koszta nem volt sem társasági ember, sem bohém művész - így nem sok barátja volt. "A Festőék" - mondták rájuk a szentesiek, ha feltűnt valahol élete társával, Annuskával. Művésztársai közül Fényes Adolf egyenesen hörcsögnek "becézte". Számos kitüntetést és díjat érdemelt ki művészetével. 1917-ben Wolfner-díjjal jutalmazták, 1929-ben a Barcelonai Világkiállításon a Berekháti szélmalom címû képével aranyérmet nyert. 1935-ben állami festészeti aranyérmet, 1948-ban - az alapítása évében - Kossuth-díjat kapott.

A második világháború idején egészsége meggyengült. Művészi pályája végakkordjaként 1948-ban gyûjteményes kiállítása volt a Nemzeti Szalonban. Budapesten hunyt el 1949. július 29-én, ott temették el.

Muskátlis kislány című képe 1938-ban a Szépművészeti Múzeumba, majd a Nemzeti Galériába került, ahol más képeit is őrzik. Hagyatékának jelentős része, 29 festmény a szentesi múzeum tulajdona lett, melyek állandó tárlaton láthatók - ennek okán 1949-ben a múzeum felvette a nevét. Egyik legavatottabb kutatójának, Bényi Lászlónak a Koszta-albuma 1959-ben jelent meg először. Rózsa Gábor (1944-2006) mérnök-múzeológus az 1980-as évektől elhivatottan ápolta a Mester emlékét, számos adatgazdag és irodalmi értékű cikket publikálva róla. Szentesen 1962-ben a Marx tér déli házsorából kialakult utcát-, majd 1992-ben a Kertváros általános iskoláját neveztek el róla. A Zrínyi utca 2. szám alatti városi házát 1969 óta emléktábla jelöli, utcája elején ugyanekkor domborműves emlékoszlopot állítottak fel, amely Borsos Miklós szobrászművész alkotása. Egykori tanyájának sajnos már csak a romjai láthatók a várháti határban. A Fiumei úti temetőben levő síremlékét Szentes város gondozta.

2008-ban a nevét viselő civil szervezet, a Koszta József Klub tagjai kiderítették, hogy a festő egy másik, jelöletlen sírban nyugszik. Ezt követően a hamvakat exhumálták, és a szentesi Kálvária temető díszsírhelyén feleségével, Szeifert Annával együtt ünnepélyesen újratemették.

Bővebb információk a mellékletekben és a Wikipédia szócikkben:
https://hu.wikipedia.org/wiki/Koszta_J%C3%B3zsef

Forrás:
https://www.facebook.com/timar.ferenc.581/posts/229127101802177